

A művészek valódi énje

Nászta Katalin interjúkötetét mutatták be Kolozsváron

A Kolozsvári színésznők a Kolozsvár Társaság pódiumán című rendezvény-sorozat vendége április 20-án Nászta Katalin színművésznő volt, aki a Tinta Kiadónál megjelent interjúkötetéről beszélt.

Rendhagyó vendége volt a közelmúltban a Kolozsvár Társaság által útjára indított beszélgető sorozatnak. Noha Nászta Katalin színészi végzettségű, Kolozsváron született és nőtt fel, Magyarországra való 1989-es kitelepítése óta Zalaegerszegen él, és viszonylag régen hátat fordított a színészi pályának. Ugyanakkor az írás, a vers szinte soha nem hiányzott az életéből: már színinövendék korában feltűnt verseivel, az elsőket Kántor Lajos mutatta be a Korunkban. Verssel szerepelt az Igaz Szó, Ifjúmunkás, Igazság, Vörös Zászló, Megyei Tükör, Brassói Lapok hasábjain is. Írói munkásságának mintegy beteljesedéseként jelent meg a most bemutatott kötet, amely a Thália erdélyi napszámosai címet viseli. Csak fel kell lapozni a kötetet, és máris ömlik belőle az olvasó felé a (színház)történelem... Ám megjelenését hosszú hallgatás és kanyargós út előzte meg.

Elfogyott a levegő

Nászta Katalin a színészi pályára is szinte véletlenszerűen került. Talán a ritka kivételek egyike, aki kislány korában nem arról álmodozott, hogy majd meghódítja a világot jelentő deszkákat. Kamaskorában legjobb barátjánővel, Albert Júlia későbbi kolozsvári színésznővel még arról vitakozott, ki az értékesebb: az író vagy a színész? Katalin az előbbieket mellett kardoskodott, hiszen ők azt írják, amit akarnak, míg utóbbiak azt mondanak, amit a szájukba adnak. Bár gyerekkorától írt verseket, meséket, végül jó nagy kanyarral – elsősorban Albert Júlia hatására – mégis a Marosvásárhelyi Színművészeti Főiskolán kötött ki. A mostani beszélgetésen is bevallotta: sokat nem várt a főiskolai évektől, inkább a kíváncsiság hajította, de végül jóra és szépre sikeredtek azok az évek. Friss végzősként 1973-ban a sepsiszentgyörgyi színházhoz került, itt lépett fel 16

FOTÓ: LÁSZLÓ MIKLÓS

Az interjúkötet mellett Nászta Katalin verseit is bemutatta

éven át. Utána következett a nagy váltás, aminek oka ugyanaz volt, mint rengeteg akkori pályatársa esetében is: a rendszer miatt Romániában lassan elfogyott körülötte a levegő, úgy érezte, nincs jövő, és semmi jóra nem várhat. A döntést nagyban befolyásolta, hogy időközben elkészített színésziinterjúinak a megjelentetése is meghiúsult. Katalin elment Romániából, és mivel akkori szokás szerint szinte semmit sem vihetett magával, a kézirat itt maradt egyik ismerősénél. Aki hűségesen őrizte várva a kedvező alkalmat, hogy végre nyomdába kerüljön.

Művészek az örökkévalóságnak

A Thália erdélyi napszámosai című kötetben szereplő beszélgetések 1982–1983-ban készültek. Két év leforgása alatt Nászta gyakorlatilag végigkérdezte pályatársait – természetesen azokat, akik vállalták a „vallomástételt”, és akik időközben nem gondolták meg magukat. Hatvan név szerepel a mintegy 600 oldalas interjúkötetben, négyen közülük úgy, hogy a szerző emlékezik meg róluk. Így aztán szinte teljes képet kapunk a 80-as évek erdélyi színjátszásáról, hiszen a szerző felkereste mind a hat akkor működő magyar nyelvű színház tagjait. Hihetetlen erőfeszítést igényelt a munka, hiszen nagyjából tíznaponként készült el egy interjú. Méghozzá úgy, hogy – Temesvárt kivéve, ahonnan Katalin levélben kapta meg a válaszokat – minden színhelyre elutazott. A szerzőtől azt is megtudhattuk, hogy érezhető különbség volt a városok, a társulatok hangulata, művészi színvonala között. Nagyvárad például mindig is bohémosságáról volt híres, Kolozsvár komolyságáról, Szatmár kísérletező ked-

véről. Néhány beszélgetést annak idején leköszölt a Korunk, aztán úgy tűnt, az egész fáradságos munka kárba vész. A kommunista hatalomnak nem tetszett, hogy művészek mondják el gondolatait, örömeiket, 1990 után pedig Magyarországon nem érdekelt senkit az erdélyi színészi sors. Így aztán a kézirat három és fél évtizedig hevert a fiókban, végül idén jelent meg sepsiszentgyörgyi Tinta Kiadó gondozásában.

Műhelytitkok a színházak világából

A szerző így vall az interjúkötet születéséről: „a színész szeretne volna feltérképezni azt a világot, amit a deszkákra állított játékok jelentett, és ami csak addig tartott, amíg a függöny le nem gördült. Emléket akart állítani azoknak, akik önmagukat nem kímélve, tanítottak, neveltek, de mindenképpen komolyan szórakoztatták a közönséget. A műhelytitkokról szóló, faggatózó beszélgetések a színművészet szakmai becsületét visszavagy felállítandó szándéka szervezte végül köteté a munkát.”

Cseke Gábor író a kötet előszavában a következőket írja: „a kérdező igyekezett a lejegyzés pontosságával a művészek valódi énjét megörökíteni. A válaszoló művészek fele már nem érthette meg a kiadást, de a közönség emlékezetében még mindenki él.” Túlzás nélkül elmondható: Nászta Katalin a Székelyföld után Kolozsváron is bemutatott kötete színháztörténeti jelentőséggel bír. A beszélgetésen a jelentős számban megjelent érdeklődő megismerkedhetett Nászta Katalin új verseskötetével is, amely az Ének az élőknek címet viseli.

NÁNÓ CSABA

Hímtagok közt elveszett humor

KÁDÁR HANGA

A gyógyszer hatásával felérő nevetés erejét naponta hangoztatjuk, hiszen közhely ide vagy oda, megalapozott igazságról van szó. Csak az nem mindegy, hogy az ember min, hogyan és mennyit nevet. A halk, ritka kuncogás hosszabb távon valószínűleg sokat nem javít az ember borongós kedélyállapotán, a hangos, mélyről feltörő röhögés pedig elvileg számos közegben nem illik.

Tökéletes megoldás lehet tehát, ha elmegyünk az Erdélyi Humorfesztiválra, ami hivatalos és minden előítélettől mentes közeget biztosít a röhögésre. Az érdeklődés láthatóan évről évre nagyobb, ezt látva pedig a fellépők elgondolkodhatnak azon, hogy milyen minőségű műsorral edzik a nézők rekeszizmaikat.

A stand-up comedy nyilván nem az a műfaj, amitől mély tartalmat várunk el. Ezért is botor-ság azok gondolata, akik Hofi Géza politikai kabaréinak nívójához hasonlítják a fiatal előadókat tekintve, hogy mind a Showder Klubban, mind a Dumaszházban a hétköznapi élet ihlette, megnevettető helyzetek adják a fellépők humorbázisát. A profán-

ság nem feltétlenül hálátlan alapanyag, a fülsértő probléma azonban akkor kezdődik, amikor rádöbbenünk, hogy a fellépők szövegvilága többnyire megreked a női és férfi nemi szervek cifrább szinonimájának három másodpercenkénti hangsúlyozásánál. Túlzás lenne azt állítani, hogy különleges egyéniségek vagy értékelhető poénok hiányától vergődött a hétvégén zajló rendezvény, viszont az az érzés sem került el két vígyor között, hogy a humorfordulatok fele csak a trágár kifejezésbeli végződés miatt csattanhatott.

Ha már profán alapanyag, hangulati illusztrációként még a káromkodás is része lehet, csak ne fullasszák falloszokba minden vicces sztori felkiáltójelét, és figyelmeztessék a kiskorú gyerekekkel érkező szülőket, akik egy idő után inkább kesszet nyomtak csemetéik szájába, hogy a ropogás elnyomja a harmincadik alpariság kéretlen zaját. Távol álljon tőlem a színházi bohózatokhoz való hasonlítás meggondolatlansága, de azért a színművészek egy jó szokását leutánozhatnák: előbbieket ugyanis csak akkor állnak színpadra, amikor vállalhatóvá forrott az előadás.

A jól kibontakozott poénok kedvéért azért jövőre is elmegyek remélve, hogy szerkesztőségünk sérelmei nem ismétlődnek meg, ugyanis a médiapartnerek köszöntésekor a konferálónak csak a rádiók megnevezésére futotta. Úgy látszik, a heteken átívelő reklám nem éri meg az Erdélyi Napló említését.

FORRÁS: FACEBOOK.COM/ERDÉLYI HUMORFESTIVÁL

A falloszokba fullasztott vicces sztorikon sokan derültek

Hibaigazítás

Múlt heti lapszámunk Versmondás a múzsák és erények várában című cikkünkben az Atlantisz harangoz versvetélkedő zsűrijének névsorából sajnálatos módon kimaradt Pop Ioana neve, aki a Phoenix könyvesboltot képviselte. Az érintett elnézését kérjük.

